

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1602/2015
10.09.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић, Бисерке Живановић, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у парници тужиоца С.М. из У., чији је пуномоћник М.К., адвокат из У., против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике Србије, Филијала Ужице, чији је пуномоћник Ж.Р., адвокат из Б., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Ужицу Гж 312/15 од 15.05.2015. године, у седници већа од 10.09.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Основног суда у Ужицу П 1454/14 од 15.04.2015. године, и пресуда Вишег суда у Ужицу Гж 312/15 од 15.05.2015. године и предмет се враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ужицу П. бр. 1454/14 од 15.04.2015. године, ставом првим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади штету због мање исплаћене пензије за период од 01.11.2011. године до 31.12.2014. године, укупно 207.385,60 динара, са законском затезном каматом на појединачне месечне износе од доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади парничне трошкове у износу од 56.947,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Гж 312/15 од 15.05.2015. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против другостепене пресуде тужени је благовремено преко пуномоћника изјавио ревизију због битне повреда одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и потребе уједначавања судске праксе.

Будући да је тужба у овом предмету поднета 10.12.2014. године, и да је побијана другостепена пресуда донета 15.05.2015. године, о дозвољености и основаности ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија, у смислу члана 14. Закона о изменама и допунама ЗПП ("Службени гласник РС", број 55/14), којим је новелиран члан 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", број 72/11).

По оцени Врховног касационог суда, испуњени су услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. ЗПП, јер постоји потреба за уједначавањем судске праксе, с обзиром да је тужени уз ревизију доставио више одлука виших и апелационих судова, којима је о истој правној ситуацији одлучено другачије него у побијаној одлуци.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија туженог основана.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Фонда СОВО од 21.12.2005. године тужиоцу је признато право на породичну пензију у висини од 80% од пензијског основа. На основу одлуке министра одбране од 20.03.2008. године, извршено је усклађивање војних пензија за 4,21% почев од 01.01.2008. године, на који начин је вредност бода повећан са 9,02 на 9,40 динара. Пензија за војне пензионере у току 2008. године редовно су усклађиване, као и пензије корисника осигурања код Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања, изузев ванредног усклађивања за 11,06% почев од 01.01.2008. године.

С обзиром на наведено, тужиоцу је за спорни период досуђена разлика пензије у износу од 207.385,60 динара са припадајућом законском затезном каматом. По оцени нижестепених судова тужиоцу припада право на ванредно усклађивање пензије на вредност бода од 9,40 динара за 11,06%.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог истиче да је у нижестепеним пресудама због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Одредбом члана 261. Закона о Војсци Југославије ("Службени лист СРЈ", бр. 43/94 ... 37/02, "Службени лист СЦГ", бр.7/05 и 44/05), било је прописано да се пензије усклађују у односу на плате професионалних војника и да прописе о усклађивању пензија доноси савезни министар за одбрану. Наведена одредба престала је да важи на основу члана 197. став 2. Закона о Војсци Србије ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 101/10), који је ступио на снагу 01.01.2008. године.

Применом члана 193. став 1. Закона о Војсци Србије, усклађивање пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању на снагу овог закона, врши се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Чланом 75. став 1. Закона о пензијском и инвалидском осигурању ("Службени гласник РС", бр. 34/03 ... 62/13), прописано је да уколико просечни износ пензије корисника у осигурању запослених, исплаћене за претходну годину, износи мање од 60% од износа просечне зараде, без пореза и доприноса, запослених на територији Републике у претходној години, пензије ће се ванредно ускладити од 01. јануара текуће године, за проценат којим се обезбеђује да се износ просечне пензије за претходну годину корисника у осигурању запослених

доведе на ниво од 60% просечне зараде без пореза и доприноса исплаћене у претходној години.

Решењем Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, од 25.01.2008. године ("Службени гласник РС", број 20/08), извршено је ванредно усклађивање пензија, вредности општег бода и новчаних накнада од јануара 2008. године и одређено да се пензије усклађују за 11,06%, а исплата ће се вршити од 01.01.2008. године.

Имајући у виду наведене законске одредбе и решење Републичког фонда ПИО, Врховни касациони суд је оценио да је правилан закључак нижестепених судова да је од 01.01.2008. године пензија тужиоца морала бити усклађена на исти начин, под условима и у истој висини као и пензије корисника у осигурању запослених, те да је због неусклађивања пензија тужилац претрпео материјалну штету у висини разлике између примљене пензије и пензије обрачунате уз повећање од 11,06%, коју је тужени дужан да надокнади.

Међутим, на основу Одлуке о усклађивању војних пензија за 4,21%, објављене у Службеном Војном листу број 13 од 20.03.2008. године, тужиоцу је извршено усклађивање пензија за 4,21% почев од 01.01.2008. године, чиме је повећана вредност бода са 9,02 на 9,40. Иако међу парничним странкама није било спорно да је тужиоцу од 01.01.2008. године исплаћивана пензија са тим увећањем, односно према вредности бода од 9,40 динара, судови ту околност нису ценили у односу на износ тражене накнаде материјалне штете, што су били у обавези према члану 193. став 1. Закона о Војсци Србије, по коме се усклађивање износа пензија војних осигураника врши по динамици и на начин утврђен за кориснике пензија у осигурању запослених, што подразумева и идентичан проценат ванредног усклађивања. Правилна примена наведене одредбе подразумева да је усклађивање пензије тужиоцу требало обрачунати на вредност бода из октобра 2007. године од 9,02 динара, увећањем за разлику између процента ванредног усклађивања пензија корисника пензија у осигурању запослених од 11,06% и процента већ извршеног усклађивања пензија војним осигураницима од 4,21%. То значи да је висину штете коју је тужилац претрпео у виду мање исплаћених пензија, требало утврдити тако што се од пензије тужиоца обрачунате са увећањем од 11,06% на вредност бода од 9,02 динара одузму већ исплаћени износи са увећањем од 4,21% на исту вредност бода.

С обзиром на наведено, обе нижестепене пресуде су укинуте. У поновном поступку, првостепени суд ће узети у обзир изнете примедбе и донети правилну и закониту одлуку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, на основу члана 416. став 2. ЗПП.

**Председник већа-судија
Снежана Андрејевић, с.р.**